

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tal-31 ta' Ottubru, 2008

Citazzjoni Numru. 16/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-18 ta' Jannar, 2008 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet kienu resqu għal ċerimonja taż-żwieġ bejniethom f'Malta fl-14 ta' Ġunju tas-sena 1987, liema żwieġ ġie rreġistrat fir-Registru Pubbliku ta' Malta bl-Att taż-żwieġ li jgħib in-numru _____, (Dokument A);

2. Illi b'din iċ-ċerimonja effettivament ma nħoloqx kuntratt validu ta' żwieġ, u dan peress:

Kopja Informali ta' Sentenza

2.1. Illi l-kunsens tar-rikorrenti nkiseb b'qerq dwar kwalitajiet ta' l-intimat li mix-xorta tagħhom fixklu serjament il-ħajja miżżewġa;

2.2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

2.3. Illi l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew waħda aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa;

3. Għalhekk, l-imsemmi żwieġ huwa null skond it-termini ta' l-Artiklu 19 (1) (c) u/jew (d) u/jew (f) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 li jirregola ż-żwiġijiet.

Għar-raġunijiet premessi, ir-rikorrenti umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn ir-rikorrenti u l-intimat fl-14 ta' Ġunju tas-sena 1987 huwa null u bla effett għall-finijiet kollha tal-liġi u tagħti dawk il-provvedimenti kollha l-oħra li jkunu opportuni f'dan ir-rigward;

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li huwa ngunt sabiex jidher in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut ma pprezentax risposta ġuramentata u għalhekk huwa kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi.

Rat il-verbal tas-seduta tas-6 ta' Ottubru, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qiegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-14 ta' Ġunju, 1987 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (c), (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut huwa kontumaċi; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw:

19 (1) (c) – qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar meta l-attriċi kellha inqas minn għoxrin sena u l-konvenut tlieta u għoxrin sena. Wara ż-żwieġ skopriet li huwa kellu l-vizzju tal-logħob li kien kompletament ħadu. Kif qalet il-Qorti ta' l-

Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirrizulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun esklużiet iż-żwieġ innifsu jew esklużiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taz-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: “B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-

leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta f'it jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.” F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħnew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Kif *gia'* ingħad iż-żwieġ in kwistjoni ġie preċipitat wisq u dan wassal għal falliment totali. Dan magħdud mal-fatt li l-attriċi kienet għadha żgħira wisq biex tifhem il-konsegwenzi tal-pass li għamlet u tal-kwalitajiet tal-konvenut.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fl-14 ta' Ġunju, 1987. L-ispejjeż bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----